

og det saa meget mere som det jo ikke blot er Indtægternes Forøgelse, men ogsaa Udgifternes Nedgang, som her vil komme til at spille en meget væsentlig Rolle. En sparsommelig Administration vil kunne øve en overordentlig stor Indflydelse paa dette sidste, saa at man maaske allerede er berettiget til at sige, at den ny Administration har øvet Indflydelse i gunstig Retning. Men for saa vidt nu nogle ærede Medlemmer vilde sige, at saa er der Fred og ingen Fare, vi kunde godt helt lade være med at vedtage en Takstlov, som byrder Befolkningen med ny Udgifter paa et Tidspunkt, hvor Indtægterne i Forvejen foruden paa denne Lov paa forskellig anden Maade forøges — de Indtægter, som Staten tilvejebringer ved ny Skatter og Portosatser osv. — vilde jeg gerne dertil sige — det er jo ganske paa egne Vegne, jeg taler — at dette vil jeg baade advare imod og anse for ganske urigtigt. Forholdet er jo nemlig det, at vi maa vide, at vi staa i vort Statsbanevæsen over for Anlægsudgifter af meget stor Rækkevidde, som vi meget vanskeligt ville kunne undgaa, og som ganske sikkert ville vise sig paatrængende for os. Vi have vedtaget i dette Aar en Lov om Ekspropriationer til Ordning af Kjøbenhavns Banegaardsforhold. Det er udtrykkelig tilkendegivet fra alle Sider, at man ikke derved bandt sig til at gennemføre nogen bestemt Omordning af de kjøbenhavnske Personbanegaardsanlæg, men det er paa den anden Side lige saa sikkert, at der i denne Lov ligger en Tilkendegivelse af, at Lovgivningsmagten anser Forholdene ved Kjøbenhavns Banegaard for utilfredsstillende og er beredt til at bringe endogsaa ret betydelige Ofre for at tilvejebringe bedre Forhold der. Men dette er jo som bekendt ikke det eneste Forhold, hvor man kan være forberedt paa Udgifter, som ikke kunne ventes umiddelbart at bringe Indtægter. Der er et almindeligt Ønske om at faa sat Forbindelsen mellem Øerne og Jylland i en bedre Skik, end den er. Der er meget store Ønsker om en stor jydsk Længdebane. Der er stærkt Ønske fra Lolland-Falster om, at Staten skal overtage de derværende Baner, hvilket vil medføre Udgifter i forskellig Retning; det er ikke blot et Rentespørgsmaal, men det vil ogsaa blive en Anlægsudgift af ret betydelig Rækkevidde. Jeg tror, at de fleste ærede Medlemmer ere enige om, at de allerfleste af mig antydede Udgifter ville komme før eller senere. Ved Siden af staar et meget stort Driftsspørgsmaal, som vi i Længden ikke

kanne skyde fra os, Spørgsmaalet om Indførelse af elektrisk Drift paa Statsbanernes hele Omraade. Med Undtagelse maaske af den sidste Udgift ville de allerfleste af de nævnte Udgifter være af den Art, at de ikke ville kunne ventes at medføre umiddelbart Udbytte; de ville ganske vist paaføre Statskassen Udgifter i Form af Anlægs kapital, men de høre ikke til de Udgifter, der umiddelbart ville bringe Renter. Det er under disse Omstændigheder nødvendigt at sætte Statsbanerne paa en solid, finansiell Grundvold. Det er godt, det er rigtigt, at ikke blot den høje Regeering, men ogsaa Rigsdagens to Ting have følt det Ansvar, som de have for en forsvarlig finansiell Styrelse af Statsbanerne. Vi bør ikke vige tilbage for at gaa med til en Lov, som selvfølgelig ikke vil blive behagelig for Befolkningen, men som vi maa gaa med til, hvis vi ville sættes i Stand til ikke blot at gaa med til de Lønninger, hvis første Behandling vi lige have afsluttet, men ogsaa til disse Foranstaltninger til videre Udvikling af Statsbanenettet, som vi dog sikkert maa erkende ville vise sig uundgaaelig nødvendige. — Jeg tillader mig i Tilslutning til den højtærede Minister at anbefale Forslaget, som det foreligger, til uforandret Vedtagelse.

Christian Rasmussen: Ved denne Sags 2den Behandling i Fjor i dette Ting udtalte jeg, at det kun var med meget stor Betænkelighed, at jeg overhovedet kunde gaa med til Forhøjelse af de Takster, som nu gælde for Statsbanerne, idet det stod for mig, som om en Forhøjelse af disse Takster, der finansielt set skulde betyde noget for vore Statsbaner, rimeligvis vilde medføre, at Trafikken paa Banerne blev betydelig mindre, end den er, og det synes jo, som om den højtærede Minister til en vis Grad deler disse Betænkeligheder. Jeg skal tilføje, at de Betænkeligheder, jeg den Gang nærede, ikke siden ere blevne mindre, men tværtimod større. Jeg er efterhaanden bleven overbevist om, at en saa betydelig Forhøjelse af Taksterne, hvorom der i det foreliggende Forslag er Tale, ganske sikkert vil bevirke en Indskrænkning i Trafikken paa Banerne og altsaa ikke vil føre til det Maal, man havde tænkt sig, det skulde føre til, nemlig at stille Statsbanerne, saaledes som nævnt af den sidste ærede Taler, paa et solidt finansielt Grundlag. Jeg tror ikke, at den meget betydelige Forhøjelse, som er indsat i Loven oppe i det andet Ting, vil bevirke, at Statsbanerne faa en Merindtægt eller